Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 4 §:n muuttamisesta
HE 35/2022 vp

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

29.3.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tausta

- Eduskunnan lausuma (EV 236/2018 vp):
- Eduskunta edellyttää, että hallitus viipymättä selvittää yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) luotettavuuden selvittämistä koskevan sääntelyn (4 §:n 1 momentti) mahdolliset muutostarpeet kolmikantaisessa lainvalmistelussa pyrkien tasapainoiseen ratkaisuun työntekijöiden yksityisyyden suojan ja työnantajien tiedonkäsittelytarpeiden välillä. Valmistelussa tulee ottaa huomioon tietosuojavaltuutetun tulkintakäytäntö, lainsäädännön kehitys sekä tarvittaessa unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien suojelua koskeva direktiiviehdotus.

Tavoitteet

- Tavoitteena:
- Selkeyttää työntekijän henkilötietojen keräämistä koskevaa sääntelyä ja sen suhdetta tietosuoja-asetukseen
- Yhteensovittaa sääntely nykyistä paremmin tietosuoja-asetuksen kanssa
- Selkeyttää sääntelyä suhteessa työelämän käytäntöihin
- Helpommin noudatettava ja ymmärrettävämpi lainsäädäntö

Ehdotuksen keskeinen sisältö

- Kyse siitä, tuleeko työntekijän henkilötiedot kerätä hänen suostumuksellaan vai perustetaanko niiden kerääminen laajemmin lainsäädäntöön.
- Voimassa olevan työelämän tietosuojalain 4 §:n 1 momentin mukaan työntekijän henkilötietojen kerääminen muualta kuin työntekijältä itseltään edellyttää pääsääntöisesti suostumusta.
  - Suostumusta ei tarvita, kun viranomainen luovuttaa tiedot työnantajalle lakisääteistä tehtävää varten tai jos tietojen keräämisestä tai saamisesta on nimenomaisesti säädetty muualla lainsäädännössä.
- Muutosehdotus laajentaisi työnantajan oikeutta kerätä työntekijän henkilötietoja ilman työntekijän suostumusta.

Ehdotuksen keskeinen sisältö

- Suostumusta ei tarvittaisi:

1) Kun työnantaja kerää työntekijän henkilötietoja *työsuhteen aikana* laissa säädettyjen oikeuksiensa tai velvollisuuksiensa toteuttamista varten.
   - Työnantaja voisi kerätä tietoja ilman suostumusta työn johtamista ja valvontaa varten ja lakisääteisten velvoitteidensa toteuttamista varten.
   - Ei enää edellytettäisi, että lakisääteisiä tehtäviä varten kerättävät tiedot saadaan viranomaiselta.

2) Kun henkilötietojen käsittelystä on säädetty muualla lainsäädännössä, jossa ei edellytetä suostumusta.

Ehdotuksen keskeinen sisältö

- Suostumusta edellytettäisiin edelleen: rekrytointia varten kerättävät tiedot ja tiedot, jotka työsuhteen aikana kerätään muuta tarkoitusta varten kuin työnantajan lakisääteisen oikeuden tai velvollisuuden toteuttamista varten.

- Täsmennettäisiin suostumusta koskevaa säännöstä samalla siten, että on selvää, että sillä tarkoitetaan tietosuoja-asetuksen mukaista ja siinä asetetut edellytykset täyttävää suostumusta.
  - Vapaaehtoinen, yksilöity, tietoinen, yksiselitteinen, annettava nimenomaisesti, oikeus peruuttaa.

Ehdotuksen perusteet

- Selkeä tarve muuttaa epäselvää lainsäädäntöä ja selkeyttää ei-yhdenmukaista käytäntöä.
- Suostumusta koskeva sääntely on epäselvää ja ristiriitaista suhteessa tietosuoja-asetuksen suostumusta koskevaan sääntelyyn.
- Suostumus ei sovellu lakisääteisten velvoitteiden vuoksi tapahtuvan keräämisen edellytykseksi.
- Suostumusedellytys on ristiriidassa työelämän tavanomaisten käytäntöjen kanssa.

Tietojen keräämistä rajoittaa muu sääntely

- Tietojen keräämistä (suostumuksella ja ilman) rajoittaa edelleen työelämän tietosuojalain 3 §:n tarpeellisuusvaatimus: työnantaja saa käsitellä vain välittömästi työntekijän työsuhteen kannalta tarpeellisia henkilötietoja.

- Tietojen oikeellisuus ja luotettavien tietolähteiden käyttö.

Kiitos!